

Hrvatska — zemlja useljenja

U mjesecu studenome ove godine navršava se dvadeseta obljetnica pobudnice pape Ivana Pavla II. pod naslovom *Obiteljska zajednica* (1981. — 2001.). Potaknut prijedlozima i zahtjevima Biskupske sinode o obitelji, održane godinu dana ranije, Sveti Otac ponovno je htio istaknuti značenje, poštovanje i ljubav koje Crkva gaji prema braku i bračnoj zajednici i djeci koja od nje tvore obitelj. Već je Pavao VI. bio osvjetlio poziv u bračnoj zajednici kao *odgovorno roditeljstvo*, odnosno velikodušnost u odgovornosti, mjesto gdje se uče i žive istinski međusobni odnosi prožeti pravедnošću i ljubavlju. Prema Božjem mudrom nacrtu ljubavi *brak i obitelj predstavljaju jedno od najdragocjenijih dobara čovječanstva*. U okružnom pismu *Evandjelje života* Ivan Pavao II. naziva kršćane osebujnim imenom: *narod života za život*. Budućnost svijeta i Crkve ide kroz obitelj. I naroda također. Crkva u Hrvata, čitajući znakove vremena, na vlastit način želi dati svoj obol u ostvarivanju pojedinih obiteljskih zajednica, kao i velikoj obiteljskoj zajednici naroda u kojem i za koji živi.

Uvjeti u kojima se danas našla hrvatska pojedinačna obitelj i velika obitelj hrvatskog naroda nisu ni normalni ni idilični. Posljednjih godina sve su glasnije jadikovke o ponižavajućim uvjetima života pojedinih obitelji, o demografskom slomu Hrvatske, o samoubojstvu nacije. *Stanje u kojem se nalazimo nije zabrinjavajuće, već opasno!* Prema domaćim i stranim analizama i predviđanjima Hrvatska postaje zemlja izrazito starog pučanstva. Hoće li se isprazniti? Ne, već samo izmijeniti pučanstvo. Hrvatska postaje zemlja useljenja. Nakon dugih stoljeća sagrađen je toliko željeni i visokom cijenom plaćeni narodni dom — samostalna država, u kojem uskoro više ne će biti stanovnika potomaka graditelja. Za dvije stotine godina, kako se predviđa, konačno će nestati i posljednji Hrvat u Hrvatskoj.

Istodobno, u ime izliječenja gospodarskih nevolja, u ime razvoja i poboljšanja standarda prešlo se od skromnih pronatalitetnih poticaja na prisilno odricanje i od osnovnih potreba, štoviše, na *kljaštrenje privilegija* roditelja, mladih obitelji kao i onih pogodnosti koje su vezane uz brojniju djecu ili studente. Povećanje broja nezaposlenih više nije vijest dana. Možda i pojedine mjere, svaka za sebe, ne bi bile tako pogibeljne kad ne bi slijedile jedna za drugom, a da im se ne vidi kraj. Česti ubodi u živi organizam obitelji i naroda mogu

ga iskrvariti. Odluke su možda nedomišljene i nepromišljene. Ali svakako štetne. Hoće li te odredbe obitelj, trudnoću i rađanje staviti u visoku zonu rizika, na vlastitu odgovornost pojedinih hrabrih roditelja? Ako je budućnost društva u obiteljima koje su — u povoljnim okolnostima — velikodušne u darivanju novih ljudskih života, mogu li strukture vlasti ostati bešćutne u donošenju pogibeljnih zakona? Treba li izvrgavati javnom ruglu roditelje s više djece? Treba li kažnjavati roditelje s više djece?

Život je vrjedniji od standarda. Iskustvo upozorava da nema ni društvenog ni gospodarskog napretka bez zdrave i brojnije obitelji bez zdravog i vitalnog dijela naroda. *Teško društvu u kojem grobari imaju više posla od primalja!* U jednoj bogatoj europskoj zemlji dano je upozorenje: *Tko nema djece, ne će imati mirovine.* Navodne uštede na roditeljima i djeci prouzročit će samo veće izdatke na području zdravstva, a u bliskoj budućnosti ugroziti potreban broj radno sposobnog ljudstva. Ako se mlade obitelji, najvitalniji i najdragocjeniji a ujedno najosjetljiviji dio društva, dovode u kategoriju najugroženijeg dijela društva, u pitanje se dovodi budućnost naroda. *Zar Hrvatska ne će postati nijema ako duga nad kolijevkom ne bude više vidljiva od visokih čempresa na tolikim grobljima?*

Pitanje depopulacije Hrvatske nije od jučer i razlozi nisu jednostavni. Odgovornost nije samo na obitelji, a nije samo ni na vlasti. Po načelu solidarnosti tiče se svih nas. *Svaki građanin, a navlastito vjernik, ima točno određenu odgovornost za svoju domovinu.* Ipak, skrb za obitelj i djecu prioritetni je zadatak svakoga demokratskog društva. Dio je to brige za opće zajedničko dobro. Pitanje nadilazi stranke, ideologije. U demokratskim društvima vrijedi pravilo: Ako narod nije zadovoljan s vladom, mijenja je. Ne tako davno bilo je napisano: Ako vlada nije zadovoljna s ovim narodom, neka si potraži neki drugi narod. Narod mogu — i smiju — voditi oni koji su sposobni sadašnjim i nadolazećim naraštajima prenijeti razloge života i nade.

Vrijeme Došašća, iščekivanja Božića, vrijeme je *nade i radosti* nad rođenjem *Djeteta*: Sa svakim novim djetetom — novom slikom Božjom — svijet biva ljepši, bogatiji, sigurniji. Po svakom novom djetetu obnavlja se povijest *Djeteta*: Bog opetovano ulazi u avanturu naše pojedinačne i obiteljske, narodne i sveljudske povijesti; potvrđuje smisao i opravdanje života i rađanja; pobuđuje nadu. U toj će nadi u hrvatskim Betlehemima iz usta i srca majki s Majkom Djetetovom iznova odjekivati: *Oj Djetesce moje drago, vesela sam ti! Ti si moje milo blago!...* Betlehem je izazov i poziv na provjeru vrijednosnog sustava u svijesti i savjesti pojedinaca, obitelji i naroda.

Valentin POZAIĆ